

Annie Ernaux

Egyszerű szenvedély

A fiú

A fordítás az alábbi kiadások alapján készült:

Annie Ernaux: *Passion simple*
Éditions Gallimard, Paris, 1991

Annie Ernaux: *Le jeune homme*
Éditions Gallimard, Paris, 2022

© Éditions Gallimard, Paris, 1991, 2022
Hungarian translation © Szávai János, 2001, 2023

Egyszerű szenvedély

Az elmúlt év szeptemberétől kezdve semmi mást nem csináltam, csak vártam egy férfit: vártam, hogy telefonáljon, hogy feljöjjön hozzám. Eljártam az áruházba vásárolni, eljártam moziba, ruháimat leadtam a tisztítóba, olvastam, dolgozatokat javítottam, ugyanúgy éltem, mint azelőtt, de ha nem lett volna a hosszú megszokás, képtelen lettem volna bármire is, vagy legfeljebb rettentő erőfeszítés árán. Főleg beszélgetés közben éreztem úgy, hogy csak a lendület visz tovább. A szavak s a mondatok, de még a nevetés is, úgy formálódtak a számban, hogy nem gondolkodtam, hogy nem volt mögöttük akarat. Egyébként nagyon halványan emlékszem csak arra, hogy mit is csináltam, milyen filmeket láttam, kikkel találkoztam. Az egész viselkedésem megjátszott volt. Akaratom, vágyam s az a valami, amit emberi intelligenciának szokás nevezni (előre látni, mérlegelni a mellette és az ellene szóló érveket, felmérni a következményeket), csak akkor nyilvánult meg, ha kapcsolatban volt vele:

elolvasni az újságban az országát érintő cikkeket (külföldi volt)

kiválasztani a megfelelő ruhát és sminket
levelet írni neki

friss ágyneműt húzni, és virágot tenni a hálószobába

feljegyezni, hogy miket fogok mondani neki legközelebb, ami érdekelheti
whiskyt venni, gyümölcsöt, különféle csemegéket az együtt töltendő estére
kigondolni, hogy megérkezésekor melyik szobában fogunk szeretkezni.

Másokkal beszélgetve kizárólag az olyan témák keltek fel érdeklődésem, amelyek vele voltak kapcsolatban, a munkájával, az országgal, ahonét származott, azokkal a helyekkel, ahol előzőleg járt. Beszélgetőtársam nem is sejtette, hogy hirtelen feltámadt érdeklődésem nem az előadásmódjának és nem is magának a témának szólt, hanem annak a ténynek, hogy megismerkedésünk előtt tíz évvel A. Havannában szolgált, s talán járt is ebben a Fiorendito nevű nightclubban, amelyet a figyelmetől felajzott beszélgetőtársam rendkívüli részletességgel írt le. Hasonlóképpen, olvasás közben is csak azok a mondatok kötöttek le, amelyek egy férfi és egy nő kapcsolatát érintették. Úgy éreztem, megtudok belőlük valamit A.-ról, s hogy amit hinni akarok, az általuk értelmet kap. Így amikor Grosszman *Élet és sors*ában azt olvastam, hogy „aki szerelmes, az csókolózás közben lehunyja a szemét”, rögtön arra gondoltam, hogy A. szeret, hiszen így csókolt. A regény hátralévő része aztán ugyanolyan volt, mint számomra minden az alatt az egy év alatt, segített múlatni az időt két találkozás között.

Jövöm nem volt több, mint a következő telefonhívás, egy újabb találka megbeszélése. A hivatásommal járó elfoglaltságokon kívül – ennek időbeli határait A. ismerte – igyekeztem minél kevesebbet elmenni

hazulról, mert féltem, hogy távollétemmel elszalasztom a hívását. Lemondtam a porszívó és a hajszárító használatáról, nehogy ne halljam meg a telefon csöngését. Ez a csöngés fellobbantotta bennem a reményt, amely azonban gyakran csak addig tartott, míg lassan fölemeltem a kagylót, s belemondtam, hogy halló. Amikor ráébredtem, hogy nem ő az, olyan kétségbeesés fogott el, hogy iszonyodni kezdtem a vonal másik végén beszélő hívótól. Ha viszont A. hangja szólalt meg, akkor bizonytalan, fájdalmas és persze féltékeny várakozásom oly gyorsan elillant, hogy úgy éreztem, az előbb bolond voltam, s most újból teljesen normális vagyok. Megdöbbenett, hogy ez a hang alapjában véve mennyire jelentéktelen, s hogy mégis milyen aránytalanul fontos az életemben.

Ha azt jelezte, hogy egy órán belül ott lesz – „megfelelő az alkalom”, vagyis talált valami ürügyet, hogy elkéssen, s a felesége mégse gyanakodjék rá –, akkor egy másfajta várakozásba léptem át, gondolattalanul, vágytalanul (olyannyira, hogy felmerült bennem, talán nem is fogom élvezni), teli lázas energiával, képtelenül arra, hogy rendet tegyek feladataim között: zuhanyoznom kell, elővenni a poharakat, belakkozni a körmömet, letörölni a port. Nem is tudtam már, kit várok. Teljesen magába nyelt az a pillanat – melynek közeledtét mindig kimondhatatlan félelemmel vártam –, amikor meghallom a kocsija fékezését, az ajtócsapódást, lépteit a bejárat kövén.

Amikor hosszabb időközött hagyott, három vagy négy napot a telefonja és a jövele között, akkor viszont undorral töltött el minden elvégzendő munkám, a baráti vacsorameghívások, minden, ami megelőzte a találkozást. Szerettem volna, ha nincs más dolgom, mint

hogy őt várjam. És folyvást növekvő rettegésben életem, hogy közbejön valami, ami megakadályozhatja találkánkat. Egy délután, amikor autóval hazafelé tartottam, őt pedig egy félórával későbbre vártam, egyszerre eszembe jutott, hátha karambolozni fogok. S mindjárt: „Nem tudom, megállnék-e.”*

Amikor készen lettem, kifestettem magam, megfésülködtem, rendet raktam a házban, s maradt még időm, képtelen voltam rá, hogy olvassak vagy dolgot javítsak. Nem akartam ugyanis másra figyelni, mint arra, hogy A.-t várom, nem akartam elrontani a várakozást. Gyakran előfordult, hogy fölírtam egy lapra a dátumot, az órát és hogy „mindjárt jön”, azután egy-egy mondatot, rettegésemet, hogy esetleg nem jön, hogy már kevésbé kíván. Este elővettem ugyanazt a lapot, „eljött”, s teljesen rendszertelenül följegyeztem együttlétünk részleteit. Aztán döbbenően meredtem a teleírt papírra, a két részre, az előtte és az utána leírtakra, az olvasás folyamatos volt, megszakítás nélküli. A kettő közt voltak mindazok a szavak és mozdulatok, amelyek mellett minden más nevetségesnek tűnt, beleértve a rögzítés kísérletét, az írást is. A kettő közt volt az az időköz, melyet kocsija, a Renault 25-ös fékezése, majd indulása foglalt

* Gyakori szokásom, hogy összevetem pillanatnyi vágyamat és egy olyan balesetet, melyet én okoznék, vagy amelynek az áldozata lennék, egy betegséget, valamiféle többé-kevésbé tragikus eseményt. Elég biztos módszer vágyam felmérésére – és talán arra is, hogy a sorsot kihívjam – annak a mérlegelése, hogy hajlandó volnék-e képzeletben megfizetni az árát. „Ha sikerül beféjeznem, amit írok, azt se bánom, ha porig ég a házam.”

keretbe, és amelynél – biztosan tudtam – soha semmi fontosabb nem történt az életemben, sem a gyerekeim, sem a diplomáim, sem az utazásaim: ennél a vele töltött délutánnál az ágyban.

Néhány órán át tartott az egész. Nem volt rajtam óra, leraktam, mielőtt megérkezett. Ő viselte a magáét, s rettegettem attól, amikor majd óvatosan rápillant. Ha jégkockáért mentem a konyhába, fölnéztem az ajtó fölött függő órára: „már csak két óra”, „egy óra”, vagy „egy óra múlva én itt leszek, ő már távol”. Belém nyilallt a kérdés: „De hol van a jelen?”

Indulás előtt nyugodt tempóban öltözködött. Nézetem, hogyan gombolja az ingét, húzza a zokniját, az alsóneműjét, a nadrágját, hogyan fordul a tükör felé s köti meg a nyakkendőjét. Mire a zakót felveszi, mindenek vége. Nem voltam több, mint az az idő, mely keresztüláramlik rajtam.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.

www.magveto.hu

www.facebook.com/magveto

magveto.kiado@lira.hu

Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomta és kötötte a Generál Nyomda Kft., 2024-ben
6728 Szeged, Kollégiumi út 11/H

www.generalnyomda.hu

Felelős szerkesztő Orzóy Ágnes

Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia

Korrektor Tomka Eszter

A borítót Árvai Judit,

a könyvet Pintér József tervezte

Műszaki vezető Takács Klári

Kiadványszám 9278

Plantin betűtípusból szedve

ISBN 978-963-14-4379-0